

Verslag vergadering raadsronde d.d. 19 mei 2021

Verslag: Het Notuleercentrum

Ontwerpbegroting en jaarrekening Historisch Centrum Limburg

Aanwezig:

Voorzitter: de heer Brüll
College: wethouder Bastiaens en wethouder Jongen
Griffie: mevrouw Heijboer (secretaris)
Ambtelijke ondersteuning: de heer Hönen, de heer Bregman (HCL)

Fractiewoordvoerders: Janssen (CDA), Makatita (SPM), Passenier (GroenLinks), Wijnands (D66), Van Gool (PvdA), Beckers (VVD), Smeets (Partij Veilig Maastricht), Martin (SAB), Meijer-Coninx (50PLUS), Groenewege (Groep Gunther), Krommenhoek (Groep Alexander Lurvink)

De **voorzitter** opent de vergadering en heet iedereen welkom, in het bijzonder de heer Bregman, hoofd bedrijfsvoering van het HCL. Op de agenda staat de jaarrekening en de ontwerpbegroting van Historisch Centrum Limburg. Hij geeft het woord aan de heer Janssen (CDA) voor de eerste termijn.

Eerste termijn

CDA (Janssen) vraagt zich af of er door de toetreding van de gemeente Heerlen een efficiencywinst in de overheadkosten te behalen is. De realisatie van de nieuwe locatie in Heerlen, die komt voor rekening van de gemeente Heerlen. De vraag is of de kosten voor huur en exploitatie dan ook voor rekening van de gemeente Heerlen blijven of dat die worden toegevoegd aan de gezamenlijke pot waardoor de kosten voor gemeente Maastricht zouden stijgen.

SPM (Makatita) complimenteert het HCL dat ze het initiatief hebben genomen om een corona-archief aan te leggen. In de beantwoording van vraag 3 van D66 over de archiefwet wordt gesteld dat deze veranderingen een grote impact hebben op het HCL. Bijvoorbeeld door de vermeerdering van het aantal inzageverzoeken, maar ook door andere veranderingen. De vraag is of deze veranderingen extra kosten met zich meebrengen en of die binnen de begroting worden opgevangen.

GroenLinks (Passenier) ziet in de duidelijke stukken een consistent beleid. Kijkend naar de lumpsum baten in de exploitatierekening is te zien dat de lumpsum van het Rijk in 2021 een dipje vertoont. De lumpsum van Heerlen wordt ook iets minder, terwijl de lumpsum van Maastricht gewoon stijgt. Zijn fractie vraagt zich af waar deze twee lichte dalingen vandaan komen. De dip van Heerlen heeft waarschijnlijk te maken met de verbouw waardoor ze tijdelijk minder leveren. Ten tweede was het op een gegeven moment zo dat het Rijk de huisvesting niet meer wilde financieren en dat dat op een andere manier moest. GroenLinks wil graag weten hoe dat verder is gegaan en of het Rijk dat toch blijft financieren.

D66 (Wijnands) heeft schriftelijk vragen ingediend en die zijn uitgebreid en duidelijk beantwoord. Verder zijn er geen vragen.

PvdA (Van Gool) meent dat het meegestuurde dashboard een update behoeft, omdat daar nog steeds wethouder Gerats staat als partner. In het verslag van vorig jaar is er gevraagd naar het niet doorgaan van de academische werkplaats met de Universiteit Maastricht. In de huidige stukken wordt verwezen naar een HistoBistro in samenwerking met de UB. PvdA wil graag weten of er nog een academische werkplaats komt en of er nog gezocht wordt naar een nieuwe vorm van samenwerking. Vorig jaar is een rapport verschenen van de gemeentearchivaris over de horizontale verantwoording van de archieven. Graag wil de fractie duidelijkheid over de stand van zaken rond de daarin vermelde verbeterpunten. Op pagina 66 van het jaarverslag staat een aantal DVO-partners die niet zullen toetreden. PvdA wil graag weten of dat gevolgen heeft voor de toekomstige financiële bijdrage van Maastricht. In het risicoprofiel van het Historisch Centrum staat dat er passief, dan wel tussen passief en actief wordt gestuurd op de gemeenschappelijke regeling. Dat is nogal cryptisch uitgedrukt en het verzoek is dat de wethouder dit verduidelijkt.

VVD (Beckers) heeft geen aanvullende vragen.

Partij Veilig Maastricht (Smeets) heeft verder geen vragen.

SAB (Martin) noemt ook de foutieve vermelding van wethouder Gerats in bijlage 8. In bijlage 6 is de samenstelling van het bestuur verschillend: Eerst is het 4-2 en dan is het 3-3. Voor de zorgvuldigheid van de stukken zou dat aangepast moeten worden. Voor de rest zijn er geen vragen.

50PLUS (Meijer) is tevreden met de stukken en heeft twee vragen. Onder het Voorzieningen staat de Christus Koning Kerk voor €360.000. De vraag is of deze kerk eigendom is en zo ja, waarom deze post niet op de balans staat onder activa. 50PLUS wil ook graag weten waarom de personeelskosten in 2022 €642.000 hoger zijn.

Groep Gunther (Groenewege) sluit zich aan bij de vraag van de heer Passenier over de lumpsumstijging van de gemeente Maastricht. Dit vindt hij ook zorgwekkend.

Groep Alexander Lurvink (Krommenhoek) heeft geen vragen.

Wethouder Bastiaens heet ook ieder van harte welkom. Hij geeft aan nu drie weken de nieuwe wethouder te zijn. Voor hem is deze GR helemaal nieuw en dat is dan ook waarom hij samen is met wethouder Jongen, Richard Hönen als ambtelijke vertegenwoordiger en Jeroen Bregman van het HCL. De laatste zal de financieel inhoudelijke vragen beantwoorden.

De heer Bregman vraagt de woordvoerders te interrumperen als hij een vraag vergeet. Wat betreft de vraag of er een efficiencywinst te behalen is door toetreding van gemeente Heerlen, stelt hij dat er geen rekening gehouden is met efficiencywinsten. Er is uitgegaan van wat Heerlen aan toetreding betaalt en dat wordt aan de begroting van het HCL toegevoegd. Op termijn zullen er natuurlijk altijd mogelijkheden zijn om dingen samen te doen en slimmer te organiseren. Aan de andere kant komen er ook grotere uitdagingen bij, bijvoorbeeld vanwege het werken met twee archieflocaties. Voorlopig wordt ervan uitgegaan dat deze toetreding kostenneutraal is.

De tweede vraag had te maken met de realisatiekosten van Heerlen versus de structurele huur- en onderhoudskosten. De verbouwingskosten van de Christus Koning Kerk komen voor rekening van de gemeente Heerlen. De gemeente Heerlen blijft ook eigenaar van het pand en dat is gelijk het antwoord op de vraag van 50PLUS. HCL wordt huurder van dat pand en betaalt €360.000 per jaar, inclusief onderhoud. Zolang HCL daar nog niet zit, dus tot medio 2022 na de oplevering van eind mei, en in het eerste jaar daarna, hoeft HCL geen huur te betalen aan de gemeente Heerlen. De middelen die daarmee bespaard worden, worden in de voorziening Christus Koning Kerk gestopt, zodat die gebruikt kan worden van een deel van de huur tijdens de huurtermijn van tien jaar. Dat is € 110.000 - € 120.000 per jaar. Er zal dan per jaar een bedrag van €240.000 - €250.000 aan extra kosten zijn voor de Christus Koning Kerk als tweede archiefbewaarplaats. Die kosten zijn gedekt. Met de toetreding van Heerlen zijn ook de DVO-partners en de inkomsten vanuit de DVO-partners van de gemeente Heerlen meegekomen. Dat is een bedrag van €280.000 per jaar. Daar blijft dus zelfs iets van over.

Door de nieuwe archiefwet, waarin de overbrengrtermijn wordt verkort van twintig jaar naar tien jaar, zullen er extra opvragingen komen bij het HCL, omdat de archieven daar al eerder liggen. Dat brengt extra kosten met zich mee. Die zijn niet opgenomen in de begroting, maar op dit moment wordt gezocht naar manieren om te zorgen dat die processen niet tot extra kosten gaan leiden. Digitalisering en scanning on demand zijn bijvoorbeeld twee maatregelen, waarbij het mogelijk moet zijn voor burgers en ambtenaren om een aanvraag in te dienen en niet naar het archief te hoeven, maar gewoon via de mail de gescande stukken terug te krijgen. Dat heeft technisch nogal wat voeten in de aarde, ook met beveiliging en privacy, maar dat is de denkrichting van het HCL om die processen aan te passen. Het kan dus niet gegarandeerd worden dat er geen extra kosten zijn. Extra kosten zijn in ieder geval nu nog niet in de begroting meegenomen.

De vraag rondom de lumpsum 2021, dat er een dipje van Heerlen en het Rijk lijkt te zijn ten opzichte van een stijging van Maastricht, dat lijkt zo, maar dat is niet zo. Er is in de begroting van 2021 aan de inkomstenkant rekening gehouden met een inkomstenstijging van 1 procent ten opzichte van de begroting van 2020. De eerste kolom in bijlage 2 is niet de begroting van 2020 maar de realisatie van 2020. In de begroting wordt uitgegaan van een indexatie van 1 procent, maar in de praktijk wordt er verrekend op basis van een indexatie gebaseerd op de stijging van het CBS-prijnsindexcijfer. Dat was in 2020 2,6 procent. Dus in de eerste kolom zijn de bijdragen van het Rijk en de gemeente Heerlen ten opzichte van de begroting 2020 opgehoogd met 2,6 procent waar 1 procent geprognosticeerd was. De begroting van 2021 is eigenlijk 1 procent hoger dan die begroting van 2020. Maar omdat de realisatie voor 2020 niet 1 procent is maar 2,6 procent, lijkt dat alsof het een lagere

bijdrage is. Dit zijn begrotingscijfers 2021, de daadwerkelijke realisatie over 2021 zal dit bedrag zijn, maar dan gebaseerd op de daadwerkelijke prijsindexatie over 2021.

GroenLinks (Passenier) vraagt of dat betekent dat de 1 procent die nu in de begroting gebruikt is, straks in de jaarrekening ook waarschijnlijk weer die 2,5 procent heeft.

De heer Bregman beaamt dat dit zo is als de prijsindexatie van het CBS 2,5 procent is. In de hele begroting, ook in de meerjarenbegroting, wordt voorzichtig gerekend. De inkomsten stijgen autonoom met 1 procent en de kosten stijgen autonoom met 2 procent. Voor gemeente Maastricht wijkt dit beeld af, omdat de gemeente Maastricht in 2020 niet op 2,6 procent geïndexeerd is, maar op 1 procent. Dat was een slimigheidje van de gemeente Maastricht zelf, die het begrote bedrag aan HCL heeft overgemaakt gebaseerd op de begroting met een indexatie van 1 procent. Daarmee heeft Maastricht voor 1,6 procent geluk gehad.

Het is inderdaad zo dat het Rijk de onderhoudstaak van de huisvesting met ingang 2019 aan het HCL heeft overgedragen en daar tegelijkertijd middelen tegenover heeft gesteld. Het Rijk betaalt dus het HCL om het onderhoud aan het pand waarin HCL gevestigd is, uit te voeren. Zolang HCL dat onderhoud uitvoert, zal het Rijk daarvoor financieren, onafhankelijk van de vraag of het Rijk uit de regeling stapt ja of nee. Dus dat is gewoon een structurele bijdrage.

HistoBistro vindt plaats tijdens de jaarlijkse Week van de Geschiedenis, de eerste week van oktober. Dat was nu een stukje culinaire geschiedenis, vandaar de naam. De academische werkplaats is iets heel anders. Dat is een onderzoekswerkplaats die op locatie HCL zou worden gevestigd op het moment dat de Provincie zou toetreden tot de gemeenschappelijke regeling en de fusie met het SHCL een feit zou worden. Omdat het SHCL een stichting is met twee aandeelhouders, Provincie en universiteit, zou dat dan moeten worden gesplitst. Het provinciale deel, de archieven, zouden kunnen toetreden tot de gemeenschappelijke regeling, de universiteit kan niet toetreden tot de gemeenschappelijke regeling, dus de onderzoeksactiviteiten van het SHCL zouden via een samenwerkingsovereenkomst tussen HCL en de Universiteit Maastricht door middel van een academische werkplaats bestendig worden. De Provincie is niet toegetreden. De fusie gaat niet door. De situatie zoals als die voorafgaand was, is er nu nog steeds, dus dat is een soort status quo en het SHCL zit nog steeds met haar archieven en haar onderzoekstaken in huis bij het HCL. Dus de academische werkplaats is er niet gekomen, maar maakt nog steeds deel uit van de gewone activiteiten van het SHCL en dat zal ook zo blijven, tenzij er op één of andere manier toch een fusie tussen HCL en SHCL komt.

Wat betreft het niet toetreden van partners tot de gemeenschappelijke regeling zijn de financiële gevolgen nihil. Deze partners blijven DVO-partners, maar ze nemen nu diensten af via dienstverleningsovereenkomsten in plaats van via de gemeenschappelijke regeling.

De voorziening Christus Koning Kerk staat niet op de balans, omdat dit geen eigendom is.

De stijging van de personeelskosten 2022 heeft te maken met een additionele activiteit die het HCL al per 1 januari 2021 voor zijn rekening neemt. In de realisatie voor 2021 zullen die personeelskosten ook al behoorlijk zijn. Het HCL voert sinds 5 jaar ten behoeve van het nationaal archief een project uit dat te maken heeft met het digitaliseren van rijksarchieven. Daar kreeg het HCL voor betaald. De medewerkers die daarvoor werden ingezet, werden via een uitzendconstructie ingehuurd. Dat is de reden dat dit niet zichtbaar was in de exploitatierekening van het HCL. Dit project is officieel per 31 december 2020 afgerond, maar het is nu voor zeven jaar verlengd. Zowel het nationale archief als het HCL wilde de medewerkers blijven behouden, zodat de expertise geborgd bleef. De medewerkers zijn daarom in dienst gekomen bij het HCL. Zowel de inkomsten als de kosten van 2021 stijgen hierdoor. Die extra personeelskosten van zes ton zijn daar dus uit gedekt. Deze activiteit vindt plaats op locatie Belastingdienst in Heerlen.

Wethouder Bastiaens stelt dat één vraag van de PvdA nog niet beantwoord is, namelijk de vraag over passief sturen op het risicoprofiel van de gemeenschappelijke regeling. Hierop moet de wethouder het antwoord schuldig zijn.

De heer Bregman kan hier ook geen antwoord op geven, maar vermeldt wel dat het HCL een laag risicoprofiel heeft.

Wethouder Bastiaens zal het antwoord op deze vraag uitzoeken en daar spoedig op terugkomen (**toezegging**). Ten aanzien van de fouten in het raadsvoorstel zullen gecorrigeerd worden. Op pagina 2 staat mevrouw Heijnen benoemd als degene die zitting heeft in het algemeen bestuur en dat klopt niet. De naam van de heer Gerats zal verwijderd worden uit het dashboard (**toezegging**).

De **voorzitter** dankt de wethouder voor zijn toelichting. Hij opent de tweede termijn en vraagt de fractiewoordvoerders om aan te geven of dit stuk rijp is voor besluitvorming en of het een hamerstuk is.

Tweede termijn

CDA (Janssen) vindt het stuk rijp voor besluitvorming en een hamerstuk.

SPM (Makatita) vindt het stuk rijp voor besluitvorming en een hamerstuk.

GroenLinks (Passenier) vindt het stuk rijp voor besluitvorming.

D66 (Wijnands) vindt dit een hamerstuk.

PvdA (Van Gool) wil graag weten of het HCL geen academische werkplaats meer ambieert. Ze kan zich voorstellen dat zoiets deuren kan openen en HCL kan zich hiermee profileren. Verder is het stuk voor de PvdA rijp voor besluitvorming en een hamerstuk.

VVD (Beckers) vindt dit stuk rijp voor besluitvorming en een hamerstuk.

Partij Veilig Maastricht (Smeets) vindt dit stuk rijp voor besluitvorming en een hamerstuk.

SAB (Martin) kijkt ernaar uit om weer fysiek bij elkaar te kunnen zitten. De heer Bregman heeft geweldig zijn best gedaan, maar voor de mensen in Maastricht die dit volgen via de livestream zal het niet makkelijk zijn geweest zijn uitleg over de 1,5 procent en de 1,6 en de 1 te volgen. Dat zou via een plaatje veel duidelijker geweest zijn. De toelichting was top. SAB vindt dit stuk rijp voor besluitvorming en een hamerstuk.

De **voorzitter** dankt de heer Martin en is het met hem eens en vermoedt dat iedereen hiernaar uitkijkt. Hij heeft het woord aan mevrouw Meijer (50PLUS).

50PLUS (Meijer) vindt dit stuk rijp voor besluitvorming en een hamerstuk.

Groep Gunther (Groenewege) vindt dit stuk goed als hamerstuk.

Groep Alexander Lurvink (Krommenhoek) vindt dit stuk rijp voor besluitvorming en een hamerstuk.

De **voorzitter** geeft het woord aan de heer Bregman voor de beantwoording van de laatste vraag van de PvdA.

De heer Bregman snapt de vraag, maar stelt dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen het Historisch Centrum Limburg en het Sociaal Historisch Centrum van Limburg. Het HCL en de gemeenschappelijke regeling HCL heeft het wettelijk archiefbeheer als taak en dus geen onderzoekstaak. Het SHCL heeft door de deelname van de Universiteit Maastricht als aandeelhouder in die stichting wel die onderzoekstaak. Dus zolang er niet gefuseerd is zal een academische werkplaats altijd gelieerd blijven aan het SHCL en als een fusie eventueel wel tot stand zou komen aan de Universiteit Maastricht, omdat die bijbehorende faciliteiten dan ook gefinancierd zouden moeten worden door de universiteit, tenzij de universiteit de academische werkplaats zou onderbrengen in de gemeenschappelijke regeling en daar een structurele financiële bijdrage tegenover zou zetten. Dat zou betekenen dat de Universiteit Maastricht haar onderzoeksactiviteiten afstoot terwijl dat haar kernactiviteit is, dus dat zullen ze niet zo snel doen.

PvdA (Van Gool) dankt de heer Bregman voor zijn duidelijke antwoord.

De **voorzitter** heeft twee toezeggingen genoteerd. De wethouder zal later nog terugkomen op het risicodashboard (**toezegging**) en hij zal de namen in het stuk aanpassen zodat het correct wordt afgehamerd (**toezegging**). De voorzitter sluit hiermee de raadsronde af. Hij dankt alle deelnemers aan de verschillende raads rondes voor hun medewerking en wenst ieder een mooie avond.